

PATIKIMA MEDICINOS INFORMACIJA PACIENTAMS IR MEDIKAMS

Jūratė Stukienė. Lietuvos medicinos biblioteka <jurate.stukiene@lmb.lt>

Esame laimingi turėdami galimybę stebėti sparčiai besikeičiantį pasaulį bei galėdami dalyvauti šiandien vykstančiuose procesuose. Pasaulis nesikeistų taip sparčiai, žymiai lėčiau vyktų pažanga, jeigu nevyktų žinių sklaida. Galime drąsiai teigti, jog žinios yra pagrindinė vystymosi varomoji jėga. Aplinkoje ir moksle vykstantys pokyčiai įpareigoja mus nuolatos atnaujinti profesines žinias bei jas taikyti kasdieniniame darbe.

Medicinos mokslas vystosi nepaprastai sparčiai. Šiai sričiai skiriamas didelis dėmesys, pastangos bei lėšos. Nuolatos vykdomi nauji klinikiniai bandymai, epidemiologiniai tyrimai – ieškoma naujų efektyvių gydymo metodų, ieškoma atsakymų, kas sukelia ligas, kaip jų išvengti, kaip elgtis susirgus, kad liga būtų valdoma ir paciento gyvenimo kokybė būtų, kiek galima, geresnė. Visa tai yra dokumentuojama ir skelbiama publikacijose.

Išliekamąją vertę turinti informacija privalo būti kaupiama ir patikimai saugoma, teisingai sisteminama bei sukuriamas patogus priėjimas vartotojui, kad vėliau nesunku būtų ją surasti. Nepaprastai sparčiai pastaraisiais dešimtmečiais vystosi informacinės technologijos, kurios vis efektyviau leidžia valdyti informaciją. Ši, sparti pažanga, įpareigoja mus sekti naujoves bei ugdyti informacinio raštingumo įgūdžius, kurie padėtų surasti reikalingus atsakymus į iškilusius klausimus. Išsivysčiusiose pasaulio šalyse jau seniai skiriamas didelis dėmesys informacijos pasiekiamumui. Deja, Lietuvoje situacija dar labai skiriasi. Tik pastaraisiais metais labiau susidomėta informacinio raštingumo įgūdžių ugdymu. Nepakankamas dėmesys skiriamas bibliotekoms, kurios yra svarbus informacijos sklaidos šaltinis. Nepaisant viso to, informacijos specialistai stengiasi giliau susipažinti su kitų šalių sukauptą gerą patirtimi ir ieško būdų, kaip efektyviau ją taikyti Lietuvoje.

Šiandieną pagrindinė problema yra ne informacijos trūkumas, o mus užgriuvęs didžiulis informacijos srautas. Kyla klausimas, kaip nepasiklysti informacijos jūroje tiek medikams, tiek pacientams, tiek formuojantiems sveikatos politiką administratoriams ir surasti teisingą, efektyvią, patikimą informaciją. Ji gali būti pateikiama įvairiomis formomis: žodine, spausdinta, elektronine, kurių kiekviena turi daug privalumų ir, beje, trūkumų. Reikia pabrėžti, kad nepaisant formos, svarbiausias medicinos informacijos bruožas yra kokybė. Svarbu žinoti patikimus informacijos šaltinius, turėti informacijos paieškos įgūdžius, mokėti informaciją įvertinti prieš pradedant ją taikyti.

Medicinos informacijos šaltiniai turi paskirtį. Būtų idealu, jeigu informacijos vartotojai į tai atkreiptų dėmesį. Vieni šaltiniai yra skirti profesionalams – medikams, kiti neprofesionalams – pacientams bei nesergantiems žmonėms, kurie domisi sveiku gyvenimo būdu. Šiandieną medicinos informacija lengvai prieinama visiems. Pakankamai dažnai yra nekreipiamas dėmesys kam skiriama informacija, ar ji nėra pasenusi, kas ją pateikia, koks yra tinklalapio plėtojtojų tikslas.¹ Internetu galima rasti daugybę šaltinių pateikiančių informaciją sveikatos ir medicinos klausimais. Dauguma pateikia straipsnius skirtus atskiroms ligoms, sveikatos būklėms arba bendro pobūdžio informacijai apie žmogaus sveikatą. Galima rasti informacinės medžiagos apie mankštas,

